

end yngre bygninger. Med de foreslåede regler vedrørende bygningers alder er markeret, at lovens hovedområde er de over 100 år gamle bygninger, men at der består et beskyttelsesbehov også for yngre bygninger, som kan føre til fredning. For de sidstnævnte bygninger vil der imidlertid uanset deres eventuelle bevaringsværdighed være tale om en undtagelsesregel.

Da den foreslåede undtagelsesregel åbner for et område, der ikke hidtil har været omfattet af bygningsfredningsloven, er den som nævnt formuleret med en ret begrænset rækkevidde. Det vil imidlertid være naturligt, at netop dette spørgsmål tages op til en nærmere vurdering om nogle år på baggrund af de indtil da indhøstede erfaringer. Eventuelt vil en sådan vurdering kunne føre til en vis lempelse af undtagelsesreglen, måske ved at alderskriteriet i hovedreglen nedsættes til 50 år. En sådan efterfølgende genvurdering af spørgsmålet synes naturlig også på baggrund af, at der da tillige vil være indhøstet erfaringer i forbindelse med kommuneplanlovens regler om bevarende lokalplaner, der tillader en bevaring – der i princippet for så vidt angår bygningernes ydre, ikke er mindre vidtgående end bygningsfredningen – af bygninger, uanset at disse er yngre end 100 år, idet der i det hele taget ikke findes alderskriterier i kommuneplanlovens bevaringsbestemmelser.

2.3. Kun én fredningsklasse

Siden 1918 har man i bygningsfredningsloven arbejdet med fredning i to klasser, klasse A og klasse B. Den væsentligste positive virkning af en bygningsfredning er efter gældende lov, og vil også i fremtiden set ud fra et ejersynspunkt være, muligheden for at få økonomisk støtte og sagkyndig bistand til istandsættelse m. v. af bygningerne. I denne forstand er der allerede efter gældende lov ingen forskelle mellem bygninger fredet i klasse A og klasse B.

Med mindre andet udtrykkeligt er anført, omfatter både en A- og en B-fredning hele bygningen, det ydre såvel som det indre. Forskellen ligger efter gældende lov navnlig i retsvirkningen af fredningen, og vedrører i realiteten kun visse bygningsarbejder på B-fredede bygninger. For disse arbejder har det hidtil været gældende, at de skulle anmeldes til de centrale bygningsfredningsmyndigheder. Arbejderne kunne imidlertid påbegyndes uden videre, hvis ikke bygningsfredningsmyndighederne inden 2 måneder havde fremsendt eventuelle ændringsforslag til den indsendte ansøgning. Selv når bygningsfredningsmyndighederne reagerede, var

ejeren ikke forpligtet til at efterkomme eventuelle ændringsforslag. De bygningsarbejder, der er omfattet af disse svage bestemmelser, er dels arbejder i bygningernes indre, dels arbejder på facader og tag på bygninger, der ikke vender ud til gade, vej eller plads i bymæssig bebyggelse.

Bestemmelserne hidrører fra den første bygningsfredningslov i 1918, da der praktisk taget ikke fandtes bestemmelser af den bebyggelsesregulerende karakter, som vi i dag kender i bygge- og planlægningslovgivningen. I dag gælder der allerede efter byggelovgivningen væsentligt strengere bestemmelser om, hvad man må og ikke må med hensyn til bygningsarbejder. Samtidig må man erindre sig, at der efter den gældende bygningsfredningslov kun kan fredes bygninger af væsentlig værdi i arkitektonisk eller kulturhistorisk henseende. Alle fredede bygninger – både A- og B-fredede – opfylder dette væsentlighedskriterium, og derfor er der heller ikke forskel i lovens muligheder for at yde økonomisk støtte.

Efter forslaget skal bygningsarbejder, der går udover almindelig vedligeholdelse, på alle fredede bygninger godkendes af de centrale bygningsfredningsmyndigheder. Der vil ikke ske nogen ændring i den hidtidige praksis, hvorefter de centrale bygningsfredningsmyndigheder kun beskæftiger sig med sådanne arbejder, som er af betydning for at bevare bygningens værdi i fredningsmæssig henseende. Sådanne arbejder vil man også i fremtiden kunne yde økonomisk støtte til.

Ophævelsen af B-fredningen må ses på baggrund af udviklingen i den bebyggelsesregulerende lovgivning i øvrigt. En fjernelse af sondringen mellem A- og B-fredninger vil give et smidigere fredningsinstrument og skabe større sikkerhed for, at de kulturhistoriske og arkitektoniske værdier ikke antastes. Desuden vil grundlaget for vurdering af støtten til istandsættelses- og restaureringsarbejder blive forbedret.

Som en fornyelse i lovforslaget og som en sikkerhed for ejeren er der indsat en bestemmelse om, at ejeren kan iværksætte ethvert bygningsarbejde, såfremt han ikke inden 3 måneder har modtaget en stillingtagen til sin ansøgning herom, og der ikke foreligger en forhandlingssituation.

Det gælder fremdeles efter det foreliggende forslag, at en fredning ikke nødvendigvis skal omfatte et helt bygningskompleks, endsige samtlige på en ejendom værende bygninger. Det vil derfor stadig være sådan, at man allerede gennem selve fredningsproceduren, jfr. forslagets kapitel 2, kan afgrænse de bygningsværker, eller de bygninger blandt flere på en ejendom, som ønskes fredet.